

Sing vooraf staande: Psalm 118:11, 12 (p. 579)

- 11 Die steen waaraan die tempelbouers / veragt'lik het 'n plek ontsê,
is voor die oog van die beskouers / deur God as hoeksteen neergelê.
Die werk van godd'like alvermoë / is van God self geskied, deur wie
die wonder oprys voor ons oë; / ons sien dit, maar deurgrond dit nie.
- 12 Dit is die dag deur God verkore, / die feesdag aan Hom toegewy.
Laat ons, met psalms uit vreug gebore, / ons in die God van heil verbly.
Ag, HEER, gee nou u seëninge; / gee voorspoed, HEER, op hierdie dag –
dit is die dag van grote dinge, / die gloriëteken van u mag.

Ek slaan my oë op na die berge: waar sal my hulp vandaan kom? My hulp is van die HERE
wat hemel en aarde gemaak het.

Genade en vrede vir julle van Hom wat is en wat was en wat kom, en van die sewe
Geeste voor sy troon, en van Jesus Christus, die geloofwaardige getuie, die eerste wat uit
die dood opgestaan het, die heerser oor die konings van die aarde.

Amen.

Loflied: Psalm 95:1, 4 (p. 477)

- 1 Kom, laat ons jubel voor die HEER, / laat ons Hom toesing lof en eer –
die rots van heil wat ons oordek het. / Laat ons met lof en eerbiedsgroet
sy vriend'like aangesig ontmoet / wat nuwe vreugde in ons gewek het.
- 4 Hy's onse God en Herder, Hy, / en ons die skape van sy wei
wat uittrek onder sy beskerming. / As jul vandag sy roepstem hoor,
verhard jul nie, maar neig jul oor, / merk op die roep van sy ontferming.

Geloofsbelydenis: Nicea

Wet

Psalm 86:3, 6 (p. 432)

- 3 HEER, u goedheid is die lewe; / U sal mild ons skuld vergewe;
wie U aanroep in die nood, / vind u guns oneindig groot.
HEER, my God, ontferm U oor my, / luister as ek roep, verhoor my!
Merk uit goedheid, as ek spreek, / op die stem waarmee ek sreek.
- 6 Leer my na u wil te handel, / 'k sal dan in u waarheid wandel;
neig my hart en voeg dit saam / tot die vrese van u Naam.
HEER, ek hef my hart na bowe, / nuwe sangstem sal U lowe,
nuwe dank sal voor U rys – / 'k sal u Naam vir ewig prys.

Gebed

Psalm 94:5, 6 (473)

- 5 Sou Hy, die Skepper van die oor, nie, / sou Hy, die HEER, dit nie kan hoor nie?
Sou Hy ontbloot wees van gesig, / die Maker van die oëlig?
Wat volke straf, en kennis leer / aan hom wat waarheidslig ontbeer?
- 6 Maar, mens, die HEER ken u gedagte – / van nietigheid is niks te wagte!
Gelukkig dan die man, o HEER, / wat uit u wet sy wysheid leer,
en weet hoe Gods geregtigheid / gehandhaaf word in nood en stryd.

Skriflesing: Lukas 22:31-34, 54-62

Kernverse: Lukas 22:61-62

**En die Here het Hom omgedraai en Petrus aangekyk, en Petrus het die
woord van die Here onthou wat Hy vir hom gesê het: Voordat die haan
kraai, sal jy My drie maal verloën. En Petrus het buitentoe gegaan en
bitterlik geween. (Lukas 22:61-62 AFR53)**

Tema: Die Here se oë roep ons op van waar ons geval het

Geliefde gemeente van ons Here Jesus Christus, mense se oë is veelseggend. 'n Mens kan in iemand se oë sien hoe hy voel. Iemand wat bly en gelukkig is se oë blink. Wanneer iemand bedruk is, lyk sy oë dof. 'n Mens het nie 'n kursus nodig om te verstaan wat mense se oë sê nie. Die Here het aan ons die gawe gegee om te verstaan wat iemand aan ons wil sê net met die manier waarop daardie mens na ons kyk. Elkeen van ons sal 'n lang lys kan maak van alles wat ons net met ons oë kan sê. Toe die haan gekraai het, het Jesus omgedraai en na Petrus gekyk. Wat het Petrus alles in die Here se oë gesien?

Vroeër daardie aand het Petrus nog vol bravade en baie selfvoldaan teenoor die Here gesê dat hy selfs bereid is om saam met Hom die dood in te gaan. Maar ons lees dat Petrus op 'n afstand gevolg het toe die wagte van die hoëpriester vir Jesus weggelei het. Petrus het die Here darem nog nie heeltemal in die steek gelaat nie, maar hy kom ook nie te naby aan Jesus nie en hy staan ook nie op vir Jesus nie. En met elke antwoord op die vrae daar in die binneplaas van die hoëpriester se huis tree Petrus nog verder van Jesus af weg. Totdat hy asof met 'n eed vir sy ondervraer sê: Ek sweer vir jou dat ek daardie Man nie ken nie.

Terwyl Petrus homself nog teen die derde bewering dat hy een van Jesus se dissipels is, verweer, het die haan gekraai. Lukas beskryf dit asof Petrus nie regtig agtergekome het wat so pas gebeur het nie. Hy besef nie dadelik dat hy so pas ver en diep geval het nie. Hy hoor die haan kraai, maar hy hoor dit ook nie. Hoeveel maal bevind ons onself nie ook in so 'n situasie nie. Jy sien dat jy gruwelik teen die Here in opstand gekome het deur te maak asof jy nie God se kind is en Hom nie ken, maar die besef dring nog nie regtig tot jou deur nie. Terwyl Petrus nog praat, het daar 'n haan gekraai.

Lukas teken die kontras tussen Jesus en Petrus baie skerp. Jesus staan voor die Joodse Raad en aarsel nie wanneer Hy getuig dat Hy die Christus, die Seun van God is nie. Petrus, aan die ander kant, wil nie teenoor 'n diensmeisietjie erken dat Jesus die Christus is en sy Here nie.

En die Here het Hom omgedraai en Petrus aangekyk, en Petrus het die woord van die Here onthou. (Lukas 22:61 AFR53)

Petrus het daardie kyk van Jesus seker nooit vergeet nie. Maar wat het Petrus daardie nag in die heilige oë van sy Here gesien? Die eerste wat Petrus in die Here se oë gesien het, is diepe smart en pyn. *O, Petrus, watter pyn het jy My aangedoen.* Die tou wat om sy polse geknel het, die vuishou wat Hom toegedien is, was vir Jesus seer, maar nie so seer soos die pyn toe Judas Hom met 'n soen verraai en Petrus Hom verloën het nie. Deur sy eie mense is Hy verstoot en verag, so het in vervulling gegaan die profesie oor die Knecht van die Here (Jes 53:3). Jesus het nou iemand geword met wie niemand iets te doen wil hê nie, nie eers sy eie dissipels nie.

Dit is seker net 'n ouer wat regtig iets van hierdie pyn kan begryp. Jy het jou kind opgevoed en versorg. Sy trane afgedroog toe hy seer gekry het. Sy hartseer saam met hom gedeel, saam met hom gelag. En op 'n dag skaam hy hom vir jou en sê: Ek weet nie waarvan jy praat nie, ek ken die mens nie!

Durf ons vir Petrus skud en vra: Wat het jy nou aangevang? Nee, ons kan dit nie doen nie. Natuurlik is ons stom van verbasing wanneer ons hoor dat 'n getroue kind van die Here in 'n gruwelike sonde geval het. Maar ons weet self dat 'n mens nie Maandag nog 'n

voorbeeldige Christen is en Dinsdag skielik die gruwelikste sondaar denkbaar nie. Die val in sonde gebeur baie geleidelik.

Petrus se val was ook geleidelik. Dit begin gewoonlik wanneer 'n mens nie die reguit en skerp Woord van die Here wil hoor nie. Net nadat Petrus die baie bekende belydenis aangaande Jesus gemaak het, het Jesus vir sy dissipels gesê dat Hy moet ly en sterf. Dit was Petrus wat nie hierdie harde woorde kon verdra nie en hy het Jesus opsy geneem en Hom bestraf. Vroeër die aand het Jesus gesê dat Petrus Hom gaan verloën, en weer het Petrus Jesus se woorde weerspreek, want dit is te hard om hom daaraan te onderwerp. Wanneer ons gedeeltes in die Bybel begin oorslaan omdat die Here ons in daardie dele skerp aanspreek oor 'n sonde in ons lewens, begin ons ook doen wat Petrus gedoen het. Ons wil ons nie aan die Here se deurdringende woorde onderwerp nie. En dit is waar die geleidelik val in sonde begin.

Voordat ons sê dat ons nooit sal doen wat Petrus gedoen het, moet ons baie mooi dink.

Wie meen dat hy staan, moet oppas dat hy nie val nie. (1 Korintiërs 10:12 AFR53)

Hoogmoed is een van die grootste gevare vir 'n Christen. Laat ons daarom eerder dink aan die talle kere toe ons ook die Here verloën het. In plaas daarvan om uit te staan as 'n verlore kind van God, het ons eerder deelgeneem aan die doen en late van die wêreld, want ons wil nie hê dat mense ons aanstaar nie. Dink aan daardie kere toe ek en jy tjoepstil gebly het en nie ons monde oopgemaak het nie toe ons moes getuig: Jesus Christus is Here, Hy is die enigste en volmaakte Verlosser! Terwyl ons dit onthou, sien ons die hartseer en droefheid in Jesus se oë? Is daardie kyk in Jesus se oë nie genoeg om ons terug te roep en vas te gryp van daar waar ons geval het nie? Kom en vra Hom om vergifnis vir die onuitspreeklike pyn wat ek en jy Hom aangedoen het. Hy het sy lewe lank op aarde, maar veral aan die kruis, oor my en jou sonde gely.

Petrus sien ook die ernstige vermaning in Jesus se oë. Jesus het hom ernstig gewaarsku. Nie net een maal nie, maar 'n paar maal daardie nag.

Simon, Simon, kyk, die Satan het vurig begeer om julle soos koring te sif.
(Lukas 22:31 AFR53)

Later in die tuin weer:

Wat slaap julle? Staand op en bid, dat julle nie in versoeking kom nie.
(Lukas 22:46 AFR53)

Nou sien Petrus in Jesus se oë die vermaning: Petrus, as jy tog maar na my waarskuwing geluister het. Petrus besef hy het nie vir die Here geluister nie, daarom het hy nou so ver geval.

Hoeveel keer het die Here nie ook al vermanend na ons gekyk nie? En in sy oë sien ons dan die vrae: Het jy gewaak en gebid? Het jy na my waarskuwing geluister? Waarom het jy dan sover gegaan om My te verloën?

Geliefdes, as ek en jy in die versoeking geval het, was dit nie omdat die Here ons nie gewaarsku het nie. Hy het ons gewaarsku en Hy doen dit keer op keer. Ons val omdat ons nie waak en bid nie. Ons verslap en dan is dit vir die duiwel maklik om ons in die versoeking in te lok. Ons is eerder besorg oor wat mense van ons sal dink as om die Here te vrees. Kom, kyk hoe vermanend is ons Here se oë op ons gerig. Laat ons met skuldbelydenis aan sy voete val.

Petrus sien nie net droefheid en vermaning in Jesus se oë nie. Hy merk ook iets op wat vir 'n mens onbegryplik is. In Jesus se oë sien hy ook vergewende liefde raak. Dit is die liefde waarvan die Here vroeër daardie aand gepraat het toe Hy gesê het:

Maar Ek het vir jou gebid, dat jou geloof nie ophou nie. (Lukas 22:32 AFR53)

Dit is wat Petrus in die oë van Jesus lees: Petrus, jy het ver geval, maar Ek het jou nog altyd lief.

Broers, susters en kinders, dit is oë wat van vergewende liefde straal wat die Here ook op jou en my rig. Dit is liefde ondanks ons sondes teen Hom. Kyk en sien hoe sê sy heilige oë dit vir ons: My kind, jy het diep en ver geval, jy het My onuitspreeklike hartseer besorg, maar ondanks dit het Ek jou nog altyd lief. Kom terug na My toe, Ek wag vir jou. Roep die Here se liefdevolle oë jou en my dan nie ook terug van waar ons geval het nie?

Toe Jesus Petrus aangekyk het, het sy oë nie net iets vir Petrus gesê nie. Sy kyk het iets aan Petrus gedoen. Jesus se oë het Petrus se siel deurboor en sy hart verwond. Net in daardie enkele oomblik wat Petrus Jesus se oë gesien het, is alle hoogmoed en selfvoldaanheid afgebreek. Daar is geen bravade meer nie. Petrus leer homself in Jesus se oë ken en hy weet oombliklik dat hy 'n swakke sondaar is.

En Petrus het buitentoe gegaan en bitterlik geween. (Lukas 22:62 AFR53)

Die Here se oë dryf Petrus uit na die alleenheid om sy sonde te betreur. Sodra daar egte skuldgevoel is, kom daar 'n verlange na alleenheid. Maar so lank as wat ons dit in die gedruis van die massa kan uithou, is die berou nog nie so groot nie. Eers wanneer die seer en pyn van jou misdaad in jou brand, wil jy van mense af wegvlug om alleen met die Here te wees.

Die Here se blik werk ook berou in Petrus se hart. Dit is die verskil tussen Judas en Petrus. Judas het spyt gekry, spyt omdat hy 'n fout gemaak het, spyt omdat dit verder gegaan het as wat hy gemeen het dit moes gaan. Maar by Petrus het die Here egte berou gewerk. Petrus het bitterlik gehuil omdat hy sy Here leed aangedoen het.

Geliefde broer en suster, as ons maar nog net spyt is, is ons trane daar omdat ons bang is vir die straf. Dan kan ons nog nie na die tafel van die Here kom nie. Maar het ons trane in ons oë en is ons hart stukkend omdat ons die Here leed aangedoen het, sy Naam onteer het en Hom bedroef gemaak het? Kom dan na die tafel toe, want dit is die egte berou wat die Heilige Gees in ons bewerk het. Dit is berou wat deur die Here se blik in ons gewerk is.

O, mag die Heilige Gees maak dat ons vanoggend die heilige oë van Jesus sien. Mag sy oë ook in elkeen van ons so 'n kragtige uitwerking hê soos by Petrus.

Maar, geliefdes, waar bring Jesus se kyk vir Petrus? Petrus het uitgegaan en bitterlik gehuil, maar hy het nie weggeraak nie. Jesus het immers vir hom gebid. Daarom bring Jesus se blik Petrus tot ootmoed. Ootmoed is om skaam te wees.

Wanneer die Heilige Gees berou in ons hart werk sodat ons net eenkant alleen met die Here wil wees, kom ons tot skaamte. 'n Ootmoedige mens sien nie eers kans om na die Here op te kyk nie, want hy is skaam oor die leed wat hy die Here aangedoen het. En hy is skaam, want die Here het nog soveel liefde vir hom oor dat Hy hom terugroep ondanks die misdaad.

Maar Jesus se oë bring Petrus ook tot sekerheid dat dit nie net Jesus is wat hom nog liefhet nie, maar dat die Heilige Gees ook nog in hom liefde vir die Here opwek. Dit is immers omdat hy die Here nog liefhet dat hy so bitter hartseer is oor sy sonde.

Broer, suster en kind, Jesus se oë is vandag steeds op ons gerig. Ons sien dit miskien nie soos Petrus dit gesien het nie, maar met hierdie woorde in Lukas wys die Heilige Gees Jesus se oë vir ons.

Huil maar, as jy geval het, want die misdaad is ontsettend groot.
Huil maar, want jy het die Here groot droefheid besorg.
Huil maar, want jy het nie geluister toe Hy jou gewaarsku het nie.
Huil maar ..., maar moenie wanhopig word nie. Jesus Christus het jou nog steeds hartlik lief.

Hier aan die tafel verseker die Heilige Gees jou van die oneindige en onbegryplike liefde wat Christus vir jou het. Hy het sy lewe as losprys vir jou gegee. Kom ons gaan terug na Hom toe. Sy oë roep ons van waar ons geval het.

Amen!

Psalm 139:1, 12 (p. 674)

- 1 Daar 's niks voor U bedek, o HEER! / U skou uit ewige dieptes neer en sien my hart en wandel aan: / al wat ek doen, my sit en staan, of wat in my diep weggesink het – / U weet al wat my hart bedink het.
- 12 Deurgrond, o HEER, en ken die swart, / verborge dieptes van my hart; of diep in my, waar U kan lees, / 'n skadelike weg mog wees. En lei voortaan my wank'le skrede / tog op die weg van ewige vrede.

Formulier vir die viering van die heilige nagmaal

Psalm 23:1, 3 (p. 107)

- 1 Net soos 'n herder uittrek met sy skape / en hul laat neerlê in die veld van milde groen, met sagte hand hul lei langs stille waters – / so is die HEER, so het Hy ook aan my gedoen: Hy laaf my siel en lei my swakke skrede / in vaste spoor van sy geregtighede.
- 3 U bring vir my die tafel in gereedheid, / my hoof druipe olie en my beker vloei van wyn, 'n bron van goedheid stroom vir my gedurig; / dit is my gees 'n vreug, my vyande 'n pyn; dit kroon my lewe met u welbehag; / en in u huis, daar bly ek al my dae.

Aan tafel: Psalm 116 (p. 569)

Met die terugbeweeg: Psalm 118 (p. 575)

Slotgebed

Psalm 113:1, 2 (p. 559)

- 1 Hef aan, Gods knegte, loof verblyd, / van nou af tot in ewigheid, die Naam en roem van God die HERE. / Bring Hom van waar die môre straal, tot waar die sonlig saans weer daal, / die lof, aanbidding, prys en ere!
- 2 Die HEER wat in die hemel woon, / wat bo die wêreldvolke troon, is hoog, met heerlijkheid omgewe. / Ja, wie is hoog soos onse HEER. Nogtans sien Hy genadig neer / op wie voor Hom in kleinheid lewe.

Die genade van ons Here Jesus Christus, die liefde God die Vader en die gemeenskap van die Heilige Gees sal met elkeen van julle wees en bly.

Amen.